

Joaquín Berges

Het beste komt nog

WERELDBIBLIOTHEEK · AMSTERDAM

Uit het Spaans vertaald door Sara den Boer

Omslagontwerp Karin van der Meer

Oorspronkelijke titel *Vive como puedas*

© 2011 Joaquín Berges

First published in Spanish language by Tusquets Editores Barcelona, 2011

© 2013 Sara den Boer en

Uitgeverij Wereldbibliotheek bv

Nieuwezijds Voorburgwal 330 · 1012 RW Amsterdam

www.wereldbibliotheek.nl

ISBN 978 90 284 2513 2

E-BOEK 978 90 284 4052 4

Werkzame bestanddelen

Ooit heb ik gelezen dat het menselijk brein niet meer dan tien procent van wat hij leest kan onthouden, maar helemaal zeker weet ik dat niet meer want ik kan me maar tien procent van dat artikel herinneren. Misschien moet ik daarom wel een dagboek bijhouden. Want als ons brein maar een tiende onthoudt van wat we lezen, moet ik er niet aan denken hoe weinig ik me later zal herinneren van wat ik nu beleef.

Jaren geleden hield ik ook al een dagboek bij. Eigenlijk was dat een weekboek, want ik schreef alleen zondagsavonds. Dan trok ik me terug in de stilte van mijn kamer, achter een opengeslagen schrift waarin ik de belangrijkste belevenissen van die week noteerde opdat ik ze niet zou vergeten. De bedoeling was goed; het plan was ingegeven door mijn voornemen mij nooit als een ezel tweemaal aan dezelfde steen te stoten, maar het duurde niet lang of ik raakte het schrift kwijt en vergat de belevenissen, al weet ik niet meer of dat precies in die volgorde gebeurde.

Valle zegt dat de toekomst van gisteren vandaag al verleden tijd is, het is een hoop die gedoemd is heimwee te worden. Misschien heeft ze wel gelijk, maar ik denk liever dat de ware heimwee, zoals een beroemd dichter eens zei, zich richt op de jaren die voor ons liggen, die nog niet geleefd zijn. Daardoor heb ik, ook al lijkt dat tegenstrijdig, met iedere dag die voorbijgaat minder last van nostalgische gevoelens. Want elke dag wordt de verleden tijd groter dan de toekomst, hoe meer we leven, hoe minder we nog te leven hebben.

Ik schrijf aan het bureau in mijn slaapkamer. Sandra slaapt. De kinderen bijna. Zonet hoorde ik Everest huilen omdat hij een

slokje water wil of moet plassen. Ik ben niet naar hem toegegaan om te horen wat hij wil en dat ben ik ook niet van plan. De cyclus van de lichaamssappen is omkeerbaar: als ik hem iets te drinken geef zal het niet lang duren of hij krijgt aandrang om te plassen, en als hij heeft geplast zal hij binnen de kortste keren om water vragen. De oudste kinderen zitten op zolder te chatten met hun virtuele vrienden, die in feite hun echte vrienden zijn maar dan in de gedaante van een Nick en een Avatar. Ook hun gedrag is cyclisch, maar niet omkeerbaar. Eerder onbegrijpelijk, ontoegankelijk en nog andere bijvoeglijke naamwoorden die op -lijk eindigen. Toch vind ik het fijn als ze in de weekeinden hier thuis zijn, onder andere omdat ze me doen denken aan hun moeder, die ik steeds minder vaak zie.

Ik voel een onweerstaanbare, misschien belachelijke neiging dit dagboek te beginnen met het opschrijven van mijn naam en enkele persoonlijke gegevens om me te introduceren. Misschien wil ik eerst een aanloopje nemen voor ik start met achterhalen wie ik in godsnaam ben, als een taxiënd vliegtuig, volgetankt met kerosine, aan het begin van de startbaan. Of als een zelfmoordterrorist, net zo volgeladen met kerosine, met een brandende lucifer in zijn hand. Ik heet Luis, ik ben 43 jaar, ik haat spiegels en ik werk bij een bedrijf dat zich bezighoudt met de ontwikkeling van alternatieve energie. Ik heb vier kinderen. Twee van mijn eerste vrouw en een van mijn tweede, en een stiefdochter die zij meebracht (als een aanbieding uit de supermarkt?). Ik heb industriële techniek gestudeerd, ook al speelt mijn arbeidzame leven zich af op de afdeling financiën van het bedrijf (een inspirerende omgeving, onontbeerlijk als je komedies schrijft). Ik doe mijn werk met toewijding en verantwoordelijkheidsgevoel, maar ik had liever in de directie gezeten, waar de onderzoeksprojecten geregeld worden.

Een tijdje geleden was ik daar bijna in geslaagd. De directieleden hielden een bijeenkomst om mijn benoeming goed te keuren. Het was een besloten vergadering en ik verwachtte geen bezwaren, maar precies op dat moment verscheen mijn neef Óscar ten tonele met zijn sciencefiction-cv, zijn gladde

gebruinde kop, zijn stompe neus en zijn in laagjes geknipte haar, en kaapte die post voor mijn neus weg. Vreemd genoeg verbaasde het me niets. Mijn neef heeft al zijn hele leven geaasd op wat ik heb en alles op alles gezet om me dat af te pakken. Een veelzeggend voorbeeld daarvan is dat ik hem nog maar een paar dagen eerder in bed had betrapt met mijn eerste vrouw. En ik houd het zeker voor mogelijk dat een figuur die je vrouw verleidt net zo geïnteresseerd kan zijn in je baan. En misschien ook wel in je huis, je auto, je vakantiehuis en je bankrekeningen, uitgezonderd de hypotheek en de leningen.

Die dag van de vergadering bracht Óscar mij er zelf van op de hoogte dat hij mijn baan had ingepikt. Hij deed dat in tegenwoordigheid van de overige directieleden. Hij stond op, liep om de grote tafel heen en ging dikdoenerig voor mij staan. Het was de eerste keer dat we elkaar zagen nadat ik hem met Carmen in bed had betrapt, en ik wist eerlijk gezegd niet waar hij het over had.

‘Alle directieleden weten het al,’ zegt Óscar tegen zijn neef, die zojuist de vergaderzaal binnen is gekomen.

‘Hoe bestaat het, hoe kunnen ze dat weten?’ antwoordt Luis en kijkt met een blozend gezicht om zich heen.

‘Ik heb het ze verteld,’ zegt zijn neef.

Luis plant zijn rechtervuist in de palm van zijn linkerhand, hoewel hij hem het liefst op de stompneus van zijn neef zou laten neerkomen.

‘Smeerlap!’ sist hij tussen zijn tanden als hij zo dicht bij hem is dat niemand anders hem kan horen. ‘Ik geloof er niets van dat je dat hebt gedaan.’

Óscar kijkt hem schijnheilig openhartig aan en toont daarmee duidelijk dat hij over een natuurlijk acteertalent beschikt.

‘Waarom niet? Er is immers niets om je voor te schamen.’

Luis begrijpt niet wat zijn neef mankeert. Hij was altijd al een impertinente profiteur, maar nu is hij toch echt onbeschoft.

‘Hoezo niets om je voor te schamen?’ zegt hij met stemverheffing. ‘Het is om door de grond te zakken.’

‘Je moet het ook weer niet overdrijven,’ antwoordt Óscar.

‘Vind jij dat ik overdrijf?’

‘Jazeker.’

‘En denkt u dat ook?’ richt Luis zich tot de leden van de directie, die de beide neven met stijgende verbazing aanhoren. ‘Kunt u zich voorstellen hoe ik me voelde toen ik thuiskwam en mijn vrouw in bed aantrof, rotzooiend met deze klootzak?’

Er gaat een afkeurend gemompel op, vermengd met een flinke dosis verbijstering.

Óscar wil iets zeggen maar Luis snoert hem de mond.

‘Denkt u zich eens in mijn plaats in. Zou u nog steeds vinden dat ik overdrijf, als u uw echtgenote met de benen wijd had zien liggen onder een gebruide mannenkont terwijl ze zulke krachtige stoten onderging dat ze zich aan het hoofdeinde van het bed moest vastgrijpen om niet op de grond te vallen, dit alles begeleid door een gekreun en een geknor dat eerder dierlijk dan menselijk klonk? Nou?’

De directieleden verliezen hun stoïcijnse kalmte. Sommigen zijn opgestaan. Anderen zitten met elkaar te smoezen. Luis beseft dat er iets mis is.

‘Wat ik met deze heren heb besproken, Luis,’ zegt Óscar met een blik die net zo donker is als zijn kont, ‘en wat ik ook tegen jou wilde zeggen, is dat ik tot directielid benoemd ben. En dat jij helaas op de afdeling financiën zult moeten blijven.’